

ככה נסיך מתנהג

Category: דברים, נצבים

בלוויית מלכת אנגליה השבוע קיבלנו דוגמה מוחשית עד כמה כל תנועה ופרט בהתנהגותנו צריך להיות מחושב ומוקפד. לקראת השנה החדשה אנו נשפטים לפני המלך שהוא גם 'אבינו'

לוייה מתוכננת

אנחנו נמצאים עדיין בתוך ימי "השבעה" של המלכה. הלווייה של המלכה תוכננה כבר משנות השישים של המאה הקודמת, והתוכנית התעדכנה שלש פעמים בשנה, שינו והוסיפו דברים לפי הצורך. מה שמעניין הוא שהמלכה עצמה הייתה מעורבת בכל הפרטים.

בנוסף לכך במשך שנים רבות עשו חזרות ללווייה, ומספרים שהיא עצמה השתתפה בחזרות וראתה בדיוק כיצד זה יראה. ואכן הלווייה התנהלה בצורה מדויקת למופת, 6,000 חיילים השתתפו בתהלוכה הזאת וכל תנועה שהם עשו הייתה מתוכננת ומדויקת. אפשר היה לראות שהביצוע נעשה לאחר אימונים וחזרות רבות, ואפילו הסוסים אומנו להגיב בחיוב לקולות של בכי מהקהל.

הרבי תמיד ציטט את הבעש"ט שאומר שכל דבר שיהודי רואה או שומע זה בהשגחה פרטית כדי שהוא ילמד מכך הוראה בעבודת ה'. ואם מכל דבר צריך ללמוד, הרי שבוודאי צריך ללמוד הוראה מאירוע עולמי שמשך את תשומת הלב של כחצי מבאי עולם, ארבע מיליארד אנשים!

הדבר שבלט לעין יותר מכל בלווייה היה כיצד החיילים עמדו נצבים בגו זקוף ולא הסיחו את דעתם לשנייה מהתפקיד שהוטל עליהם.

השם של הפרשה הוא "נצבים" והיא פותחת במילים "אתם נצבים היום כולכם". משה ביום פטירתו כרת ברית עם עם ישראל שהם יקיימו את התורה. אומר המדרש: "בשלשה מקומות נתנה התורה ובכולן כתוב "יציבה". בסיני: "ויתייצבו בתחתית ההר", באוהל מועד: "ונצבו איש פתח אהלו", בערבות מואב: "אתם נצבים" (מדרש הגדול).

בכל פעם שבני ישראל קיבלו ואת התורה נאמר עליהם הלשון שהם "התייצבו". בפרשת יתרו התורה מספרת שבמתן תורה "ויתייצבו" בתחתית ההר (יתרו יט, יז) כדי לקבל את התורה. הפעם השנייה הייתה לאחר חטא העגל, כשהקב"ה מחל לעם ישראל ונתן להם את הלוחות השניות שזוהי נתינת התורה מחדש. משה נטע את אוהל מועד מחוץ למחנה למשך שישה חדשים מאחרי יום-כיפור כשירד עם הלוחות השניות ועד הקמת המשכן. התורה מספרת שכל פעם שמשה היה יוצא מהמחנה בדרכו לאוהל מועד כל עם ישראל היו קמים ומתייצבים ליד פתחי אוהליהם ועומדים ומביטים לעבר משה עד שנתכסה מהם (תשא לג, ח).

ובפעם השלישית בפרשתנו כשכרת איתם ברית ביום מותו. הביטוי הרגיל בעברית הוא "עומדים", "נצבים" זוהי עמידה יציבה ותקיפה. הבחירה של המילה "יציבה" בכל ג' הפעמים היא כדי ללמדנו שהדרך להבטיח את קיומה של התורה זוהי דווקא כשזה בתקיפות "נצב" מלך.

כל פרט חשוב

למה דברים מכוונים? תמיד ישנם סיבות והסברים מדוע עכשיו זה לא הזמן הנכון ולא המקום הנכון לקיים מצוה כל שהיא, כדי לעשות את מה שמתבקש מיהודי צריך תקיפות של חייל העומד לפני המלך.

בנוסף לכך יש כאן הוראה חשובה יותר. השבוע ראינו במשפחת המלוכה כמה כל תנועה וכל פרט הכי קטן חשוב. יש פרוטוקול לכל פעולה, איך עומדים ואיך יושבים, מה לובשים ואיך מדברים וכו', והכל בדיוק הכי גדול.

התלמוד אומר "כל ישראל בני מלכים הם". (שבת סז, א). כל אחד מאיתנו הוא נסיך ונסיכה ויש לזה השלכות הלכתיות. למשל: ליל הסדר בחג הפסח מבוסס כולו על היסוד שכל ישראל בני מלכים הם, ומסיבה זו קרבן פסח נאכל 'צלי' שכן דרך המלכים לאכול צלי.

בנוסף לכך ההלכה היא שכל אחד צריך לקיים מצוות 'הסיבה' בסדר, "ואפילו עני שבישראל לא יאכל עד שיסב". מדוע, היות שגם העני שבישראל נגאל ממצרים והוא בן מלך, ובן מלך חייב להסב כדרך בני מלכים, ומאותה סיבה אפילו עני שבישראל לא יפחות מד' כוסות כי הוא בן מלך.

זה מתבטא לא רק בפסח, אלא כל השנה. ההלכות הראשונות בתלמוד הם הלכות קריאת שמע. בפרשה ראשונה של שמע נאמר "ודברת בס", שחובה על היהודי ללמוד תורה "בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך". חכמים למדו מכך שצריך לקרוא קריאת שמע בלילה לפני שהולכים לישון ובבוקר כשקמים. המשנה הראשונה במסכת ברכות דנה מתי זה זמן שכיבה ומתי זה זמן קימה, דהיינו, זה לא תלוי מתי אותו אדם הולך לישון אלא מתי הוא זמן השינה של רוב בני אדם ומתי הוא זמן קימה של רוב בני אדם.

במשנה השנייה של מסכת ברכות דנה המשנה: "מאימתי קורין את שמע בשחרית", ועד איזה שעה אפשר לקרות אותה. לפי דעת רבי אליעזר הזמן הוא עד הנץ החמה, דהיינו, לפנות בוקר יש חלון הזדמנויות קצר שבו אפשר לקיים את מצוות קריאת שמע.

רבי יהושע חולק עליו ואומר: "עד שלש שעות", דהיינו, עד סוף השלש השעות הראשונות מתחילת היום. מדוע? "שכן דרך בני מלכים לעמוד בשלש שעות", היות שהנסיכים קמים מאוחר לכן עד זמן הקימה שלהם זה עדיין נחשב בוקר. ויש לומר שמהמשנה הזו רואים שמדמים את עם ישראל לבני מלכים ולכן יכולים לאחר את זמן קריאת שמע לשלש שעות ביום, כדרך בני המלכים, וישנם

משפט אצל אבא

אנו עומדים כעת בערב ראש השנה. התפילה המפורסמת ביותר בראש השנה היא "אבינו מלכנו", דהיינו שאבינו הוא המלך, ואם האבא שלנו מלך אז אנו נסיכים.

כלפי מה הדברים אמורים. הרבה פעמים אנשים תמהים על כך שההלכה עסוקה בזוטות, איך אנו אמורים להתלבש איזה נעל קושרים קודם, איך עלינו להתנהג, והרבה פעמים זה נראה קצת יותר מדי, וכי מה כל כך חשוב אם נטלתי את יד שמאל לפני יד ימין או להפך, וכי באמת משנה להקב"ה איזה רגל אנו מזיזים ראשונה, ימין או שמאל!?

את התשובה לכך קבלנו השבוע. כשמביטים איך משפחת המלוכה מתנהגת ומתלבשת וקוראים על כל החוקים בנושאים שנראים לא חשובים בעליל, ובכל זאת הם חייבים להתנהג לפי הפרוטוקול, אנו מבינים שאם אנחנו "בני מלכים" אז לא רק שאנחנו לא צריכים להתמרמר על כל הפרטים בהלכה אלא אנחנו צריכים להיות בשמחה מכך שאנו יכולים לקיים את כל הפרטים שהמסורת היהודית מלמדת אותנו, כי נסיכים מתנהגים אחרת.

והבשורה הכי חשובה כאן היא שכשמגיעים "ימי הדין" שבהם "כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון", כולם נשפטים בימים אלו, אבל אצלנו זה שונה, אצלנו המלך שהוא השופט שלנו הוא אבינו ולכן הכול נראה אחרת.

מספרים על ילד שעמד על חוף הים ונפנף לאונייה גדולה ששטה בים. עובר אורח שאל את הילד "למי אתה מנפנף?". "לרב החובל" ענה הילד. "אתה חושב שהוא מסתכל אליך?", שאל עובר האורח. "כן" השיב הילד. "למה אתה חושב שרב החובל של אונייה כזו יסתכל על ילד קטן על החוף?". השיב לו הילד: "משום שרב החובל הוא אבא שלי".